

Voimavaroja ja vaatimuksia

Nuorisotyöntekijöiden näkemyksiä nuorten vaikutuksesta ammatilliseen työhyvinvointiin

Minna Rauas

ABSTRAKTI

■ Nuorisotyötä tehdään tiiviissä vuorovaikutuksessa nuorten kanssa. Tässä artikkelissa tarkastelen nuorisotyöntekijöiden näkemyksiä siitä, millaisia vaikutuksia työssä kohdattavilla nuorilla ja nuoruudella on työhyvinvointiin 2020-luvun nuorisotyössä. Tutkin asiaa sosiaalipedagogisesta näkökulmasta ja osana ammatillista työhyvinvointia. Analyysissä hyödynnän työhyvinvoinnin JD-R-mallia, jossa työhyvinvointia tarkastellaan työn vaatimusten ja työn voimavarojen näkökulmasta. Tekemäni analyysin perusteella voimavaroja vahvistavia tekijöitä ovat nuoret työn lähtökohtana, heidän etenemisensä elämässä ja nuorilta saatu palaute. Työn vaatimuksia lisäävät odotukset nuorten integroimisesta yhteiskuntaan, työskentely yhä heikompien nuorten kanssa ja nuoriin kohdistuva muutospainne. Artikkelissa argumentoin, että nuorisotyöhön kohdistuvat vaatimustekijät heikentävät työhyvinvointia, horjuttavat nuorisotyön pyrkimystä mukauttaa tehtäviä nuorten tarpeiden mukaan ja haastavat myönteisen näkökulman nuoruuteen. Nuorisotyössä tulisi vahvistaa vaatimusten rinnalla työn kasvatuksellisia tavoitteita, joiden mukaisesti nuoret nähdään voimavarana ja nuorisotyö emansipaation tukemisena.

Asiasanat: *nuorisotyö, työhyvinvointi, kasvatus, integraatio, emansipaatio*

ABSTRACT

RESOURCES AND DEMANDS – YOUTH WORKERS’ PERSPECTIVES ON THE IMPACT OF YOUNG PEOPLE ON PROFESSIONAL WELL-BEING

■ Youth work operates in close interaction with young people. In this article, I examine the perspectives of youth workers on the impact that the youth they encounter at work and youth on occupational well-being in 2020s youth work. I explore this from a social pedagogical perspective and as part of professional well-being. In the analysis, I utilize the JD-R model of well-being at work, where well-being is viewed from the perspective of job demands and job resources. Based on my analysis, factors that strengthen resources include young people as the starting point of the work, their progress, and feedback received from them. Job demands are increased by expectations of integrating young people into society, working with increasingly youth, and the pressure of changes affecting young people. In the article, I argue that the demand factors in youth work undermine occupational well-being, disrupt the effort to adapt tasks to the needs of young people, and challenge the positive perspective on youth. Youth work should reinforce educational objectives alongside the demands, viewing young people as a resource and supporting youth work as a means of emancipation.

Keywords: *youth work, well-being at work, education, integration, emancipation*

Johdanto

”Suomalaiset ammattikasvattajat ovat maailman ammattitaitoisimpia, mutta eivät ne fakiireja ole”, totesi kasvatustieteilijä Juha Hakala (2019, 152) pohtiessaan kasvatuksen kysymyksiä ja haasteita 2020-luvun alussa. Kommentti kuvaa osin unohdettua näkökulmaa, jossa tarkastellaan, miten lasten ja nuorten pahoinvointi heijastuu ammattikasvattajien työhyvinvointiin. Työntekijän ja työssä kohdattavien ihmisten välinen suhde on yksi työhyvinvoinnin ja työhön sitoutumisen ulottuvuus.

Aikaisemmin asiaa on tutkittu esimerkiksi varhaiskasvatuksessa, jossa lasten haastavan käytöksen on nähty vaikuttavan työhyvinvointiin (Lau-nis & Koli 2005), ja kouluissa, joissa erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden määrän on todettu vaikuttavan opettajan kokemaan stressiin (Lerkkänen ym. 2020). Myös vanhustyössä yhä huonokuntoisemmat asiakkaat aiheuttavat kuormittuneisuutta (Olakivi, Van Aerschot, Mathew Puthenparambil

& Kröger 2021). Tässä artikkelissa tarkastelen teemaa nuorisotyössä kysymällä, millaisia näkemyksiä nuorisotyön ammattilaisilla on työssä kohdatavien nuorten ja nuoruuden vaikutuksesta työhyvinvointiin. Artikkelin näkökulma on sosiaalipedagoginen, eli tarkastelen yhdessä työn sosiaalisia ja kasvatuksellisia lähtökohtia. Teoreettisen viitekehyksen tulosten tulkinalle muodostavat integraation ja emansipaation käsitteet.

Tutkimukset osoittavat huolestuttavia asioita nuorten elämästä. Esimerkiksi nuorten mielenterveysongelmat ovat lisääntyneet ja ne ovat nykyisin koululaisten ja nuorten aikuisten tavallisimpia terveysongelmia (THL 2022). Lisäksi koronakriisi näyttää lisänneen nuorten hyvinvoinnin eriytymistä. (VNN 2023; Manner, Jurvanen, Helfer & Nyyssölä 2023.) Hyvinvoinnin eriarvoistuminen näkyy kouluterveyskyselyn tuloksissa (THL 2023), ja myös nuorisotyöntekijät ovat havainneet eriarvoisuuden lisääntyneen nuorten keskuudessa (Kivijärvi, Kauppinen, Kiilakoski & Leskinen 2024). Viranomaisten tietoon tullut nuorisorikollisuus on lisääntynyt. Esimerkiksi pahoinpitelyissä alle 15-vuotiaiden epäiltyjen määrä on kolminkertaistunut seitsemässä vuodessa. (Haapakangas & Kaakinen 2023.) Rikoksia tekevien nuorten määrä on kuitenkin kokonaisuudessaan vähentynyt, mikä antaa viitteitä siitä, että pienempi joukko nuoria tekee enemmän rikoksia (VNN 2023).

Sytä nuorten pahoinvoinnille on etsitty niin vanhemmuuden katoamisesta, digiajan ruuduista kuin suoritusyhteiskunnasta (esim. Hakala 2019). Nuoruus on myös itsessään kuormittavaa aikaa: nuori on voimakkaassa fyysisen ja psyykkisen kasvun vaiheessa ja hormonaaliset muutokset ovat huomattavia. Nuoruus on merkittävä kehitysvaihe, jolloin tulisi pystyä irrottautumaan vanhemmista, itsenäistymään ja löytämään oma urapolku. Samaan aikaan suorituskeskeinen yhteiskunta tuottaa paineita, jotka eivät tue nuorten mahdollisuuksia tehdä tulevaisuuttaan koskevia valintoja harkiten ja ajan kanssa. Nuoruuteen 2020-luvulla liittyy kompleksisuutta ja ”nuorten koko ajan muuttuva maailma” haastaa nuorten kanssa työskenteleviä ja pakottaa työntekijöitä muodostamaan käsityksiä asioista ennen kuin niistä on mahdollista lukea tai ennen kuin niitä on tutkittu. (Tormulainen 2023.)

Nuorisotyö on kasvatusta (Kiilakoski 2021) ja ammatillisen nuorisotyön ydin on nuorten kohtaamisessa ja dialogisessa kasvatussuhteessa (Komonen, Suurpää & Söderlund 2012). Nuorisotyössä luodaan välitön – mutta ei välinpitämätön – suhde nuoriin, mikä näkyy usein nuorisotyöntekijöiden arkisempänä vuorovaikutuksena nuorten kanssa kuin muiden

nuorten parissa toimivien toimialojen kuten terveydenhuollon tai opetusalan ammateissa (Batsleer 2008). Nuorisotyön erityisestä kohtaamisen tavasta on keskusteltu (esim. Soanjärvi 2011; Utter, Vänskä, Mäntylä & Tiihonen 2023; Cooper, Corney, Tierney, Gorman & Sutcliffe 2024), mutta miten nämä kohtaamiset nuorten kanssa vaikuttavat työhyvinvointiin, on jäänyt vähälle huomiolle. Nuorisotyön vuorovaikutukseen perustuva suhde nuoriin tarkoittaa, että nuorten vaikutus työhyvinvointiin voi olla nuorisotyössä muita ammattikuntia voimakkaampi.

Nuoruus elämänvaiheena, nuoriin kohdistuvat yhteiskunnalliset odotukset ja eri tavoin yhteiskunnassa oireilevat nuoret ovat nuorisotyön arkea. Nuorisotyön kohderyhmän eli nuorten vaikutus työhyvinvointiin todentuu nuorisotyöntekijän ja nuoren suhteessa, jonka rakentumiseen vaikuttavat kasvattajan rooli, nuorisotyön tehtävät sekä yhteiskunnallinen konteksti. Kasvattajina nuorisotyöntekijät sekä ylläpitävät nykyistä että rakentavat tulevaa yhteiskuntaa (Nivala & Rynänen 2019). Yhteiskunnallinen paine tehokkuuteen ja mitattaviin tuloksiin muuttavat kasvatus-työtä ja siten myös nuorisotyötä. Mittaaminen ei ole lähtökohtaisesti ongelmallista, vaan kysymys on siitä, että mittaaminen luo suorituskykyyn perustuvia vertailujärjestelmiä ja mahdollistaa markkinavoittoisen organisoitumisen. Lisäksi mittareiden lisääminen on yleisempää kuin niiden kriittinen tarkastelu ja tarvittaessa vähentäminen. Nuorisotyön kohdalla on huolestuttavaa, että kehitys voi johtaa vaikeasti mitattavien käytäntöjen vähentämiseen ja toimintojen sulkemiseen. (De St Croix 2018.)

Tarkastelen nuorisotyön ammattilaisten näkemyksiä nuorten vaikutuksesta työhyvinvointiin ja tulkitsen havaintoja sosiaalipedagogisen integraatio- ja emansipaatioymmärryksen avulla. Hyödynnän työhyvinvoinnin tarkastelussa työn vaatimusten ja voimavarojen mallia (jatkossa JD-R-malli) (Schaufeli & Bakker 2004), joka toimii heuristisena lähtökohtana tarkasteltaessa työympäristön vaikutusta työntekijän terveyteen, hyvinvointiin ja motivaatioon (Tuomi 2018). Mallissa työolosuhteita tarkastellaan vaatimusten (*demands*) ja voimavarojen (*resources*) näkökulmasta sekä siltä kannalta, miten ne vaikuttavat toisiinsa (Schaufeli & Bakker 2004).

Tutkimuskysymyksiä on kolme:

1. Miten työssä kohdatut nuoret ja laajemmin nuoruus vaikuttavat nuorisotyöntekijöiden näkemysten mukaan heidän työhyvinvointiinsa 2020-luvun nuorisotyössä?

2. Millaisia työn voimavaroja ja työn vaatimuksia työskentely nuorten kanssa tuottaa 2020-luvun nuorisotyössä?
3. Miten nuorisotyöntekijöiden näkemykset nuorten vaikutuksesta työhyvinvointiin ovat yhteydessä nuorisotyön integraatio- ja emansipaatiotavoitteisiin?

Kyse on toimintaympäristöön liittyvästä työhyvinvointitekijöiden tutkimuksesta, jossa tarkastelun kohteina ovat nuorisotyössä mukana olevat nuoret ja nuoruus ilmiönä. Artikkelissa avaan aluksi nuorisotyön tarkoitusta ja työntekijän roolia kasvattajana sosiaalipedagogisesta näkökulmasta. Tämän jälkeen esittelen työhyvinvoinnin JD-R-mallia ja sen soveltamista tässä tutkimuksessa. Tutkimusaineiston, tutkimusmenetelmien ja analyysin esittelyn jälkeen kuvaan tutkimuksen tulokset sekä kokoon yhteen keskeiset johtopäätökset. Lopuksi pohdin, mitä nuorisotyöntekijöiden näkemykset nuorista ja heidän vaikutuksestaan työhyvinvointiin kertovat ammatillisesta nuorisotyöstä 2020-luvulla ja miten tekemäni havainnot pitäisi huomioida työhyvinvoinnin vahvistamisen näkökulmasta.

Artikkeli on osa laajempaa tutkimusta, jossa tutkin ammatillista työhyvinvointia nuorisotyössä. Ammatillisella työhyvinvoinnilla tarkoitan sitä, miten ammatti, sen tehtävät, historia ja asema yhteiskunnassa vaikuttavat työhyvinvointiin. Tässä artikkelissa syvennän ammatillisen työhyvinvoinnin tarkastelua ottamalla mukaan nuorisotyössä kohdattavat nuoret ja heidän vaikutuksensa ammatilliseen työhyvinvointiin.

Integraatio ja emansipaatio sosiaalipedagogisina näkökulmina nuorisotyöhön

Sosiaalipedagogiikka tarjoaa teoreettisia lähtökohtia nuorisokasvatukseen (Hämäläinen 2010b) ja antaa välineen käsitteellistää ja reflektoida nuorisotyötä (Corney, Marion, Baird, Welsh & Gorman 2023). Sosiaalipedagogisesta näkökulmasta kasvatusta on toimintaa, jolle yhteiskunta asettaa omat reunaehdonsa. Sosiaalipedagoginen pyrkimys yhdistää sosiaalinen ja pedagoginen ajattelu ja toiminta näkyvät niin nuorisolaisissa kuin nuorisotyön arjessa (Hämäläinen 2010a). Nuorisotyössä nuori nähdään usein yhteisön jäsenenä, ja toiminnan tavoitteena on, että nuori pääsee liittymään vuorovaikutuksellisiin suhteisiin ja kiinnittyy hyvinvointinsa kannalta olennaisiin toimintaympäristöihin (Kiilakoski & Kauppinen 2021).

Nivala ja Ryyänen kiteyttävät nuorisotyön tarkoituksen sosiaalipedagogisen toiminnan päämäärien mukaisesti nuorten integraation ja emansipaation tukemiseksi (Nivala & Ryyänen 2017; 2019). Integraation ja emansipaation tavoitteiden muodostamassa kokonaisuudessa on kyse yhteiskunnan toimintakykyiseksi jäseneksi kasvamisesta.

Tältä pohjalta nuorisotyön tavoitteena on tukea nuoren kasvua niin, että hän voi elää itsensä ja muiden kannalta mielekäästä elämää ja kykenee tavoittelemaan sekä omaa että yhteistä hyvää, tarvittaessa yhteiskuntaa uudistamalla (Nivala & Ryyänen 2019). Toisaalta nämä kaksi käsitettä, integraatio ja emansipaatio, edustavat myös jännitteisiä sosiaalipedagogiikan suuntauksia, joiden keskinäisestä ensisijaisuudesta on keskusteltu (Hämäläinen & Kurki 1997; Kurki 2002).

Yksinkertaisimmillaan integraatiolla tarkoitetaan yhteiskuntaan kiinnittymistä ja oman paikan löytämistä yhteiskunnassa. Integraatio luo perustan yhteiselle toiminnalle kiinnittämällä yhteiskunnan jäsenet jaettuun sosiaaliseen ja kulttuuriseen merkitysjärjestelmään, mikä mahdollistaa toisten ymmärtämisen. (Nivala & Ryyänen 2017; 2019.) Emansipaatiolla tarkoitetaan kasvuprosessia sen kaltaiseen vapauteen, joka mahdollistaa yksilön täysimääräisen ihmisyyden toteutumisen. Prosessissa huomioidaan muiden tarpeet ja pyritään vapautumaan sekä sisäisistä että ulkoisista itsensä toteuttamisen rajoituksista. Ulkoiseen vapautumiseen sisältyy pyrkimys vaikuttaa yhteiskunnallisiin rakenteisiin ja korjata epäkohtia uudistamalla sosiaalisen elämän käytäntöjä ja rakenteita. Sisäiseen vapautumiseen kuuluu yksilön itsensä toteuttaminen, johon liittyy vapautuminen rajoittavista ajattelutavoista ja toimintamalleista. Emansipaation näkökulmasta nuorisotyön tavoitteena voidaan pitää itsenäisesti ajattelevia nuoria, joilla on kykyä ja halua toimia yhdessä muiden kanssa. (Nivala & Ryyänen 2017; 2019.) Kriittisessä sosiaalipedagogiikassa integraation ja emansipaation tavoitteet yhdistyvät: integraatiossa korostuu sosiaalisen ja kulttuurisen integraation merkitys, mikä yhdistyy emansipaatioon omaksi itsekseen kasvamisena ja omien päämäärien löytämisenä. Tarkasteltaessa integraatioon ja emansipaatioon liittyviä kysymyksiä olennainen asia on toimintaympäristön huomioiminen. (Nivala & Ryyänen 2017.)

Nuorisotyössä hahmotetaan nuoruuden merkitys, pyritään puolustamaan nuorten oikeutta toimia nuorina ja nähdään nuoruus itsessään arvokkaana elämänvaiheena (Kiilakoski 2021). Emansipaatiopyrkimyksessä nuorta ei nähdä toimenpiteiden kohteena, vaan toimivana, elämänsä keskiöön asettuvana subjektina (Ranne 2005). Nuoren tietoisuutta vahvista-

vissa prosesseissa ja kriittisessä dialogissa nuorisotyöntekijä ottaa nuorten näkemykset vakavasti ja samanaikaisesti haastaa heitä kriittisesti tarkastelemaan ympäröiviä rakenteita ja edistämään oikeudenmukaisuuden toteutumista (Corney ym. 2023). Suomalaiselle nuorisotyölle on kuitenkin luonteenomaista korostaa yhteiskuntaan kiinnittymistä, jolloin kritisoivat tai uudistavat näkökulmat ovat maltillisia ja nuorisotyö tukeutuu yhteiskunnallisiin normeihin (Kiilakoski 2021).

Nuorisotyötä tarkastellaan harvemmin integraationäkökulman kautta, mutta yhteiskunnassa integraation tavoite on yhä näkyvämmässä roolissa. Nuoriin kohdistuu 2020-luvulla toimenpiteitä, joiden taustalla on huolta nuoruudessa tarvittavien taitojen oppimisesta ja nuorten integroitumisesta yhteiskuntaan. Esimerkiksi oppivelvollisuusikä korotettiin 18 ikävuoteen vuonna 2021 (Oppivelvollisuuslaki 1214/2020), ja opetus- ja kulttuuriministeriö julkaisi harrastamisen strategian vuosille 2019–2023 tarkoituksena taata harrastamisen mahdollisuus jokaiselle lapselle ja nuorelle (OKM 2019). Korona-pandemia on laantunut, mutta huolipuhe sen vaikutuksista lapsiin ja nuoriin jatkuu (esim. Manner ym. 2023). Taustalla vaikuttaa myös tieto siitä, että syrjäytyneiden nuorten aiheuttamat kustannukset yhteiskunnalle ovat merkittävät (THL 2018). Sosiaalipedagogiikka voidaan nähdä toimintatapana, joka tukee yhteiskunnallista integraatiota vaikuttamalla esimerkiksi marginaaliryhmiin ja syrjäytymisvaarassa oleviin (Ranne 2005).

Nuoriin ja heidän elämäänsä kohdistuvat haasteet ja huolet vaikuttavat nuorisotyön rahoitukseen ja toimintojen suuntaamiseen: 2010-luvulla vahvistettiin etsivä nuorisotyö valtakunnalliseksi toiminnaksi (Puusniekka & Auruksenaho 2016; Kivijärvi ym. 2024) ja 2020-luvun alussa vahvistetaan koulunuorisotyötä (Vanupo 2020). Lisäksi nuorisotyössä suunnataan toimintaa ajankohtaisiin ilmiöihin, kuten esimerkiksi groomingin eli lapsiin kohdistuvan verkossa tapahtuvan seksuaalisen houkuttelun ennaltaehkäisyyn (Koordinaatti 2020). Nuorisotyön rahoituksella toimintoja suunnataan nuoruutta uhkaaviin tekijöihin ja pyritään korjaamaan nuorten yhteiskuntaan integroitumisen vaikeuksia. Tämä muokkaa nuorisotyön tehtäviä ja voi tarkoittaa työn kohdentamista erityisiin ryhmiin ja heikommin voiviin nuoriin. Sosiaalipedagogisesta näkökulmasta tarkasteltuna nuorisotyön uudet painotukset heijastelevat nuorten integraatioon tähtäävien toimintojen vahvistumista. Aikaisemmin nuorisotyön tarkoitus sopeuttaa nuoria vallitsevaan yhteiskuntaan oli piilofunktion tapainen, mutta 2020-luvulla siitä on tullut rahoituksen peruste. (Ks. Nieminen 2007; Kiilakoski, Kinnunen & Djupsund 2015.)

Kriittisesti tarkasteltuna nuorisotyön tehtävien muutokset asettavat nuorisotyön 2020-luvun yhteiskunnassa tilanteeseen, jossa toimintojen erilaiset tarkoitukset ja tavoitteet ovat toisiaan täydentävien näkökulmien lisäksi osin ristiriitaisia. Tiiviissä vuorovaikutuksessa nuorten kanssa toimiva nuorisotyö ei ole homogeenistä. Parhaimmillaan nuorten yhteiskuntaan integroituminen ja nuorten emansipaatio tukevat toisiaan, mutta käytännön työssä niiden välillä joudutaan tekemään valintoja. Tällainen jännitteinen tilanne sisältää jostakin toiminnan tavoitteesta luopumisen. Nuorisotyössä joudutaan siis tasapainoilemaan nuoriin kohdistuvien integraation ja emansipaatioon liittyvien tehtävien kanssa sekä nuoren omien että yhteiskunnallisten tavoitteiden yhteensovittamisessa. Nuorisotyön perinteen näkökulmasta emansipaatio voidaan tulkita nuorisotyön pohjavireenä ja integraatio näyttäytyy enemmän yhteiskunnan asettamana odotuksena. Integraation ja emansipaation lisäksi nuorisotyöhön kytkeytyy kasvuolosuhteisiin vaikuttamista ja muita toimintoja, jotka tähtäävät inhimillisen kasvun ulkoisten esteiden poistamiseen (Hämäläinen 2010b). Nuorisotyö on tulevaisuusorientoitunutta työtä nuorten kanssa. Tämä tarkoittaa, että ammatikseen nuorisotyötä tekevät joutuvat ottamaan kantaa siihen, millaisena tulevaisuus nähdään ja millaisena sen toivottaisiin näkyvän (Haapala 2012; Malm 2021). Konteksti, yhteiskunnallinen tilanne määrittää nuorisotyön tehtäviä. Nuorisotyön työmuodot ovat osin rahoituksen ohjaamia, jolloin kohtaamisen tavat ja roolit eivät ole yksinomaan toimijoiden päätettävissä. Nuorisotyö on sidoksissa olemassa oleviin keskusteluihin ja vallitseviin näkemyksiin sekä rahoittajien reunaehtoihin. Nuorten kohtaaminen ja vuoropuhelu nuoren kanssa eivät ole yhteiskunnallisen ympäristön sanelemaa, mutta eivät myöskään vapaita kontekstuaalisista tekijöistä. Olennaista on se, miten nämä tekijät kietoutuvat työntekijöiden ja nuorten kohtaamiskäytäntöihin. (Ks. Juhila 2006.) Nuorisotyöllä edistetään sekä yksittäisen nuoren hyvinvointia että hyvinvointiyhteiskunnan olemassaoloa. Nuorisotyön luonteen ja sen yhteiskunnallisen tehtävän pohtiminen on sosiaalipedagogista keskustelua (Kiilakoski & Kauppinen 2021).

Nuorisotyöntekijät kasvattajina ja nuoret kasvavina

Nuorisotyössä työntekijän ja nuoren suhdetta kuvataan usein ohjaus- ja kasvatussuhteena (Komonen ym. 2012). Kasvattajan rooli on jännitteinen. Kasvattajan kasvatustahto vaikuttaa kasvavan persoonallisuuden kehitykseen, elämänkulkuun ja valintoihin sekä toisaalta se kohtaa kas-

vatettavan potentiaalisen mahdollisuuden itsekasvatukseen ja omaan tahtoon perustuviin itsenäisiin valintoihin (Hämäläinen 2017). Nuorisotyöntekijät korostavat, että he haluavat nuoren tekevän omat ratkaisunsa. Tämä toimintaperiaate on voimassa, vaikka nuori näyttäisi työntekijän näkökulmasta tekevän arveluttavia päätöksiä. Nuorisotyössä korostetaan nuorten toimijuutta ja osallisuutta omassa elämässään. (Kiilakoski ym. 2015.) Sosiaalipedagogisessa keskustelussa kasvattajan roolia ja tehtäviä on avattu esimerkiksi saksalaisen sosiaalipedagogiikan klassikon Herman Nohlin (1879–1960) pedagogisen suhteen käsitteellä. Pedagogisella suhteella tarkoitetaan kasvattajan ja kasvavan välistä tunnepitoista suhdetta, joka tähtää kasvavan kehitykseen ja jota kasvattaja ei voi pakottaa tai tuottaa. Kasvatukseen liitettäviä vaatimuksia tarkastellaan kasvavan näkökulmasta, hänen oman kehityksensä, itsenäistymisensä, kasvunsa ja näistä suoriutumisen näkökulmasta. Kasvatus on sen mahdollistamista, mikä ihmisessä on potentiaalina. Käsitteeseen kuuluu ajatus siitä, ettei kasvatus palvele kulttuuristen ja yhteiskunnallisten ”mahtien” kuten talouden, valtion, tieteen tai kirkon intressejä vaan sen lähtökohta on lapsen ja nuoren subjektiivisessa elämässä. Kasvattajan tulee arvioida omaa toimintaansa näistä näkökulmista eli pohtia, auttaako hän kasvavaa kehittymään omaksi itsekseen vai ohjaako hän kasvavaa itselleen vieraisiin päämääriin. (Hämäläinen 2010b; 2017; Hämäläinen & Kurki 1997; Moilanen 2022.) Kasvattajan tehtävänä on toimia myös suodattimena yhteiskunnallisten vaatimusten ja kasvavan ihmisen välillä. Kasvattaja hyväksyy, muokkaa ja hylkää lapsen tai nuoreen kohdistettuja vaatimuksia siten, että ne käyvät yksiin tämän edun kanssa. Kyseessä on eksistentiaalinen periaate, joka ohjaa kasvatusta suuntautumaan omakohtaiseen, itsenäiseen ja mielekkäseen elämään. (Moilanen 2022.)

Nuorisotyötä ohjaa horisontaalinen kumppanuusajattelu, jossa keskeistä on rinnalla kulkeminen, nuoren subjektiivisuus ja osallisuus. Ammatillisuus merkityksellistyy laadukkaan vuorovaikutuksen arvostamisena ja kunnioittavana asennoitumisena kohdattaviin. Työn tärkeyttä kuvaa se, että työntekijä sitoutuu ensisijaisesti työssä kohtaamiinsa nuoriin ja vasta toissijaisesti organisaatioon ja muihin tekijöihin. (Ks. Wallin 2012.) Nuorisotyössä on vierastettu asiakkuusasetelmaa, sillä sen on ajateltu sisältävän epätasa-arvoisia valtasuhteita, alentuvaa merkitystä ja kunnioituksen puutetta. Humanistinen lähestymistapa tuottaa kuitenkin kysymyksiä velvollisuuksista, oikeuksista ja toiminnan rajoista. Kun kyse on asiakastyöstä, liittyy siihen automaattisesti työntekijän näkökulmasta velvollisuuksia.

Selkeä asiakas–työntekijä-asetelma auttaa ymmärtämään ammatillisen suhteen rakennetta. (Sercombe 2010.) Nuorisotyössä työntekijän ja nuoren suhde perustuu ymmärrykseen työntekijän ammatillisesta vallasta ja aikuisen velvollisuuksista välittää ja huolehtia nuorista (Batsleer 2008). Tämä lähtökohta vaikuttaa ammatissa käytettävään sanastoon: nuorisotyössä on käytetty esimerkiksi ammattiaikuinen-termiä kuvaamaan työntekijän roolia (ks. Kanuuna 2023). Myös kansainvälisessä tutkimuksessa nuorisotyöntekijän ja nuoren suhteen käsitteellistäminen on todettu kontekstisidonnaiseksi (Cooper ym. 2024).

Nuorisotyön voima on sellaisissa kohtaamisissa, joissa tunnustetaan nuoren vahvuuksia. Työntekijä houkuttelee esiin nuoren parhaat puolet ja antaa mahdollisuuden kukoistukseen, jotta nuori voi olla täyteläisesti nuori (ks. Salonen 2021). Nuorisotyössä kasvattajan rooli ja se, ettei nuorta aseteta perinteiseen asiakkaan rooliin, tukevat emansipaatioon liittyvää tehtävää eli nuoren kasvamista omaksi itsekseen. Tämä kasvaminen ei ole sidoksissa tiettyyn päämäärään tai olemassa oleviin malleihin ja rooleihin.

Työhyvinvoinnin JD-R-malli

Hyödynnän työhyvinvoinnin tarkastelussa työn vaatimusten ja voimavarojen mallia (*Job Demands-Resources model*), josta käytän lyhennettä JD-R-malli. Siinä työolosuhteet jaetaan työn vaatimuksiin ja työn voimavaroihin. Mallin mukaan työhyvinvointi mahdollistuu, kun työn vaatimukset ovat kohtuulliset ja työssä on riittävästi voimavaroja. (Schaufeli & Bakker 2004.) Toimialasta riippumatta työtehtävissä on sekä yleisiä että tehtäväkohtaisia voimavaroja ja vaatimuksia. Työn voimavarat ovat piirteitä ja olosuhteita, jotka auttavat kohtaamaan ja vähentämään työssä koettuja vaatimustekijöitä. (Seppälä & Hakanen 2017.) JD-R-mallia on käytetty monipuolisesti joustavuutensa vuoksi. Alun perin mallia hyödynnettiin työuupumuksen syiden tunnistamisessa (Demerouti, Nachreiner, Bakker & Schaufeli 2001) ja myöhemmin sitä on hyödynnetty esimerkiksi tutkittaessa työn motivaatiotekijöitä ja työhön sitoutumista (esim. Fernet, Austin & Vallerand 2012; Hakanen 2004; Langseth-Eide 2019). Mallin avulla on mahdollista ennustaa potentiaalisia riskitekijöitä työntekijöille ja organisaatiolle tai, kuten tässä tutkimuksessa, laajemmin koko ammattikunnalle.

JD-R-mallissa vaatimuksia ja voimavaroja tuottavat työn piirteet muodostavat kaksi erilaista prosessia: työhyvinvointia heikentävän ja vahvistavan prosessin. Prosessit vaikuttavat erillisinä sekä vuorovaikutteisesti työntekijän terveyteen, motivaatioon ja työhyvinvointiin. (Bakker & Demerou-

ti 2014.) Työn vaatimuksilla tarkoitetaan fyysisiä, psyykkisiä tai sosiaalisia tekijöitä, joiden kohtaaminen vaatii ponnisteluja ja jotka liiallisina kuluttavat voimavaroja. Nimensä mukaisesti työn vaatimukset vaativat jatkuvaa fyysistä tai psyykkistä ponnistelua. Tällaisia ovat esimerkiksi työpaineet tai emotionaalisesti vaativa vuorovaikutus asiakkaiden kanssa. Työn vaatimukset eivät välttämättä ole negatiivisia, mutta ne voivat muuttua haitalliseksi rasitukseksi. (Demerouti ym. 2001; Schaufeli & Bakker 2004.) Työn voimavaroilla tarkoitetaan fyysisiä, psyykkisiä, sosiaalisia tai organisaatioon liittyviä työolosuhteita, jotka auttavat työntekijää vastaamaan työn vaatimuksiin, vähentävät työvaatimuksiin liittyviä fysiologiaa ja psyykkisiä kustannuksia ja tukevat henkilökohtaista kehitystä ja oppimista. Työn vaatimusten ja voimavarojen suhde heijastuu työhyvinvointiin. Jos työn vaatimukset ylittävät työntekijän voimavarat, työntekijä uupuu ja työssä suoriutuminen heikkenee. Kun voimavaroja on riittävästi, työntekijä pystyy vastaamaan työnsä vaatimuksiin. (Bakker & Demerouti 2014.)

JD-R-mallin mukaisesti työn vaatimukset ja voimavarat vaikuttavat yhdessä työhyvinvointiin kahdella tavalla. Ensimmäiseksi voimavarat kuten sosiaalinen tuki, autonomia, suorituspalautteet ja kehittymismahdollisuudet lieventävät työvaatimusten (työpaineet, tunnetason vaatimukset jne.) tuottamaa rasitusta, mukaan lukien työuupumusta. Toiseksi työn vaatimukset voimistavat työn voimavarojen vaikutusta motivaatioon ja työhön sitoutumiseen. Kun työn vaatimukset ovat korkeat, myös voimavarat vahvistuvat. Kombinaatiolla on positiivinen vaikutus työelämään kiinnittymisen näkökulmasta, ja se edistää omistautumista suoritettaviin tehtäviin. (Bakker & Demerouti 2014.) Kuitenkin liian korkeat työn vaatimukset kuluttavat työntekijän voimavaroja, ja resurssien puuttuminen estää työn vaatimusten tehokkaan käsittelyn. Tämä kombinaatio edistää henkistä vetäytymistä ja irtautumista työstä. (Schaufeli & Bakker 2004.)

Työn ominaisuudet, työntekijän hyvinvointi ja motivaatio vaikuttavat toisiinsa vuorovaikutteisesti. Työhyvinvointi ja motivaatio vaikuttavat myös työympäristöön, mikä korostaa työympäristön ja hyvinvoinnin suhteiden dynaamista luonnetta. Hyödyntämällä JD-R-mallia voidaan tarkastella työhyvinvoinnin kannalta olennaisia intervention kohteita, jotka kohdistuvat työn vaatimuksiin ja voimavaroihin tai työntekijöiden henkilökohtaisiin voimavaroihin. (Bakker & Demerouti 2014.) Mallin mukaan työresurssien lisääminen vahvistaa työhön sitoutumista, ja työn vaatimuksilla on keskeinen rooli prosesseissa, jotka johtavat uupumukseen ja terveysongelmiin (Schaufeli & Bakker 2004).

Tarkastelen tässä tutkimuksessa nuoria ja nuoruutta osana nuorisotyön työympäristöä. Ne tuottavat työhön JD-R-mallin mukaisesti vaatimuksia ja voimavaroja. Työhyvinvointiin vaikuttavat tekijät rakentuvat nuorisotyöntekijän ja nuorten välisissä suhteissa, joissa on läsnä yhteiskunnallisen konteksti, nuorisotyön tehtävät ja kasvattajan rooli.

Tutkimuksen toteuttaminen

Tutkimuksen lähtökohta on vuoden 2021 Nuorisotyöntekijöiden työhyvinvointi -hankkeessa, jossa toteutin toimialalle valtakunnallisen työhyvinvointikyselyn. Kyselyn sisältö perustui aikaisemmin samassa hankkeessa tehtyihin ryhmäkeskusteluihin, joissa nuorisotyöntekijät keskustelivat ammatillisista työhyvinvointitekijöistä. Kyselytutkimuksen otos arvottiin systemaattisella satunnaisotannalla Kuntaliiton ylläpitämästä Suomen kuntien asukasluvujärjestyksen mukaisesta listasta. Tutkimukseen valikoituneiden kuntien (98) nimiä ei julkisteta. Webropol-ohjelmalla laadittu kysely lähetettiin sähköpostitse näissä kunnissa ammatikseen nuorisotyötä tekeville (1082). Kyselyyn vastaamalla osallistujat antoivat luvan tutkimukseen ja anonymisoidun aineiston tallentamiseen Tampereen yliopiston tietoaarkistoon. Kyselyn toteuttamisessa avusti Humanistisen ammattikorkeakoulun opiskelijoita, jotka allekirjoittivat tutkimusprosessiin liittyvän salassapitosopimuksen.

Tutkimuksen aineisto ja vastaajat

Kyselytutkimus koostui seitsemästä eri teemasta: koettu työhyvinvointi, työyhteisö, johtaminen, työn sisällöt, verkostotyö, yhteiskunnalliset ilmiöt ja nuoret asiakkaina. Jokaisesta teemasta oli osio, joka koostui pakollisesti vastattavista väittämistä ja vapaaehtoisesti vastattavasta avoimesta kysymyksestä. Tässä artikkelissa hyödynnän kyselyn viimeistä osiota, jossa nuorisotyöntekijöiltä kysyttiin nuorten vaikutuksista työhyvinvointiin. Osio koostui yhdeksästä väittämästä ja niitä seuranneesta avoimesta kysymyksestä: ”Mitä muuta haluat sanoa nuorten (asiakkaiden) vaikutuksesta työhyvinvointiisi?” Tähän avoimeen kysymykseen kirjoitetut vastaukset (n=84) ovat ensisijainen tutkimusaineistoni. Toissijaisen aineiston muodostavat kysymystä edeltäneiden väittämien vastaukset, joiden määrällisen analyysin tulokset tarjoavat taustan avoimen kysymyksen vastausten laadulliselle analyysille.

Kyselyyn vastasi 421 nuorisotyön ammattilaista. Vastaajilla oli pääosin vuosien kokemus nuorisotyöstä: vastaajista 43 prosenttia ilmoitti työko-

kemuksekseen yli 10 vuotta ja runsas viidennes kertoi työskennelleensä alalla 6–10 vuotta. Yleisin koulutus oli ammattikorkeakoulututkinto, joka oli 48 prosentilla vastanneista. Toiseksi yleisin tutkinto oli toisen asteen ammattitutkinto, joka oli 28 prosentilla vastanneista. Vastanneista 25–35-vuotiaita ja 36–45-vuotiaita oli 34 prosenttia. Näiden lisäksi 46–55-vuotiaita vastaajia oli 18 prosenttia, yli 55-vuotiaita yhdeksän prosenttia ja alle 25-vuotiaita vastaajia neljä prosenttia.

Vastaajat edustivat nuorisotyön eri työmuotoja. Yleisempiä työmuotoja olivat etsivä nuorisotyö, työpajatoiminta ja nuorisotilatoiminta. Jokaisessa näissä työmuodoissa toimi noin 20 prosenttia vastaajista. Seuraavaksi isoin vastaajien edustama yksittäinen työmuoto oli koulunuorisotyö, jota edusti vastaajista 6 prosenttia. Useaa eri työmuotoa toteuttavien vastaajien määrä oli 14 prosenttia ja neljä prosenttia vastaajista toimi yhdistelmävirassa, mikä tarkoitti toimenkuvan sisältävän nuorisotyön lisäksi muita vapaa-ajansektorin tehtäviä. Tässä artikkelissa tarkastelen nuorisotyötä kokonaisuutena, johon kuuluu erilaisia työmuotoja ja työtehtäviä. Lähellä on, että nuorisotyöllä on riittävän yhtenäinen katsontakanta nuoriin ja nuoruuteen.

Kyselyn yhdeksän väittämää ja vastausten määrällisen analyysin tulokset

Osio nuorten (asiakkaiden) vaikutuksesta työhyvinvointiin alkoi yhdeksällä väittämällä. Vastaajat arvioivat, kuinka paljon he olivat samaa mieltä esitettyjen väitteiden kanssa. Vastaajan tuli valita oliko kyseisen väittämän kanssa eri mieltä, osittain eri mieltä, en osaa sanoa, osittain samaa mieltä vai samaa mieltä. Analysoin väittämät tarkastelemalla keskiarvoja, mediaania ja keskihajontaa sekä ristiintaulukoimalla niitä taustatekijöiden kanssa.

Kuvaan taulukossa 1 jokaisen väittämän tunnusluvut. Väitteisiin tulleiden vastausten perusteella nuoret ja heidän kohtaamisensa ovat nuorisotyöntekijöiden mielestä työn parhaita puolia. Kuitenkin samaan aikaan 60 prosenttia vastaajista oli osittain samaa mieltä tai samaa mieltä, että raskaat asiakastapaukset uuvuttavat. Vastaajista 45 prosenttia oli osittain samaa mieltä tai samaa mieltä, että nuorten toiminta (käyttäytyminen) turhautti työssä. Lisäksi 33 prosenttia vastaajista oli osittain samaa mieltä tai samaa mieltä, ettei pysty vastaamaan työssään nuorten tarpeisiin. Suurin osa eli 88 prosenttia vastaajista koki, että korona-aika oli heikentänyt asiakkaiden hyvinvointia. (Ks. Taulukko 1.)

Wäittämät, jotka ilmaisivat nuorten negatiivista vaikutusta työhyvinvointiin (väittämät 3, 4, 5 ja 6), saivat suuremman keskihajonnan kuin

nuorten positiivista vaikutusta kuvaavat väittämät (väittämät 1, 2, 7 ja 8), joiden keskihajonta jäi alle yhden (ks. Taulukko 1). Ristiintaulukoimalla selvitin, ettei työmuodolla (etsivä nuorisotyö, työpajatoiminta, yleinen

Taulukko 1: Väittämät nuorten (asiakkaiden) vaikutuksesta työhyvinvointiin ja niiden saamat arvot

Väite	N	asteikko	keskiarvo	vastaukset 4 ja 5	keskihajonta
1. Nuoret ovat paras asia työssäni	421	1–5	4,5083	94%	0,69901
2. Nuorilta tuleva palaute on pääosin positiivista	421	1–5	4,3872	91%	0,73012
3. Nuorten toiminta (käyttäytyminen) turhauttavat työssä	421	1–5	2,8622	45%	1,25167
4. Raskaat asiakastapaukset uuvuttavat	421	1–5	3,4109	60%	1,23241
5. En pysty työssäni vastaamaan nuorten tarpeisiin	421	1–5	2,6675	33%	1,14377
6. Työ vaatii jatkuvaa nuorten tsemppaamista ja kannustamista (kaikki järjestyy, hienosti tässä...)	421	1–5	3,8836	76%	1,11194
7. Työni parhaita asioita ovat nuorten kohtaaminen / nuorten kanssa toimiminen	421	1–5	4,6247	96%	0,62622
8. Nuoret arvostavat tekemääni työtä	421	1–5	4,1235	78%	0,83606
9. Korona-aika heikensi asiakkaitteni hyvinvointia	421	1–5	4,3539	88%	0,82349

nuorisotyö) tai työkokemuksen määrällä ollut vaikutusta asiaan, vaan työmuodosta tai työkokemuksen pituudesta riippumatta hajonta oli suurempaa negatiivista vaikutusta kuvaavissa väitteissä. Tämä tarkoittaa, että nuorten positiivisesta vaikutuksesta työhyvinvointiin on aineiston mukaan enemmän yhteisymmärrystä kuin nuorten negatiivisesta vaikutuksesta työhyvinvointiin.

Nuorisotyöntekijät kokevat nuoret itsessään työn voimavaraksi. Positiivista vaikutusta työhyvinvointiin vahvasti nuorilta saatu palaute ja heidän nuorisotyölle antamansa arvostus. Turhautuminen, työn kuormittavuus ja kyvyttömyys vastata nuorten tarpeisiin heikensivät työhyvinvointia. Tekemäni analyysin perusteella näyttää siltä, että nuoret toimivat nuorisotyössä enemmän työn voimavarana kuin työn vaatimustekijänä. Väitteissä olleiden vaatimustekijöiden vaikutus työhyvinvointiin oli vähäisempi ja osin ristiriitainen.

Avoimen kysymyksen laadullinen analyysi

Väittämiä seurasi avoin kysymys: Mitä muuta haluat sanoa nuorten (asiakkaiden) vaikutuksesta työhyvinvointiisi? Kysymys antoi vastaajalle mahdollisuuden vapaasti täydentää tai perustella väittämissä annettuja vastauksia. Avoimen kysymyksen analyysissa hyödynsin sisällönanalyysia, teemoittelua ja kategorisointia.

Analyysi alkoi aineiston tarkastelulla, jossa keskityin löytämään aineistosta samankaltaisia merkityksiä. Jaottelin aineistoa ensin poimimalla siitä työhyvinvointiin positiivisesti vaikuttavia tekijöitä, sitten työhyvinvointiin negatiivisesti vaikuttavia tekijöitä ja lopuksi tekijöitä, joiden vaikutuksen luonnetta ei ollut nähtävissä tai kyseinen vastaus sisälsi sekä positiivista että negatiivista vaikutusta. Tästä jaottelusta tunnistin erilaisia teemoja. Kokosin samaan teemaan kuuluvat vastaukset yhteen ja otsikoin ne aineistoa kuvaavalla termillä. Analyysin perusteella muodostin neljä toisistaan eriävää kategoriaa: nuoret nuorisotyön ytimenä, huolipuhe nuorista, nuoret nuorisotyön mittarina ja nuoret muutoksen kohteena. Kategorioiden sisältöjä tarkastelin sisällönanalyysin keinoin ja määritin samankaltaisille vastauksille omat alakategoriat.

Nuorisotyöntekijöiden jakamia näkemyksiä nuorten ja nuoruuden vaikutuksesta työhyvinvointiin todensin valitsemalla tutkimustulosten tarkasteluun suoria lainauksia eri työmuodoista. Lainauksen perässä olevasta lyhenteestä voi päätellä vastaajan edustaman työmuodon taulukon 2 mukaisesti.

Taulukko 2: Työmuotojen lyhenteet

Työmuoto	Lyhenne
nuorisotilatoiminta	ntt
etsivä nuorisotyö	et
erityisnuorisotyö	ent
työpajatoiminta / ammattillinen kuntoutus	tp
koulunuorisotyö	knt
digitaalinen nuorisotyö	dnt
yhdistelmävirka / useita eri työmuotoja	yv
muu nuorisotyö	muut nt

Tulokset: Nuoret motivoivat, voimauttavat, kuormittavat ja turhauttavat nuorisotyössä

Esittelen aluksi laadullisen aineiston analyysin tuloksia yleisesti ja sen jälkeen analyysissä muodostuneiden kategorioiden ja niiden sisältämien alakategorioiden avulla. Tarkastelen nuorisotyöntekijöiden näkemyksiä nuorten vaikutuksista työhyvinvointiin JD-R-mallin mukaisesti työn voimavarojen ja työn vaatimusten näkökulmasta.

Yleisiä havaintoja nuorten vaikutuksista nuorisotyöntekijöiden työhyvinvointiin

Aineiston perusteella nuorisotyöntekijän ja nuoren välinen suhde on keskeinen työhyvinvointitekijä. Yli 90 prosenttia vastaajista arvioi nuorten vaikuttavan työhyvinvointiin paljon tai melko paljon. Nuorisotyöntekijöiden näkemyksissä korostui nuorten kohtaaminen ja sen erilaiset vaikutukset työhyvinvointiin.

Parasta työssäni on nuorten kohtaaminen, erilaiset ihmiset ja persoonat. Vuosien mittaan samojen nuorten elämässä rinnalla kulkeminen. (ntt)

Asiakastyön sosiaalisuus vaikuttaa työhyvinvointiini sekä positiivisesti, että negatiivisesti. Enemmän kuitenkin positiivisesti. (yv)

Nuorten vaikutusta työhyvinvointiin kuvattiin toistuvasti siitä näkökulmasta, millaisia vaikutuksia ja ajatuksia nuorten tekemät ratkaisut aiheuttivat työntekijässä. Tarvittaessa työntekijä siirsi omat toiveensa taka-alalle, ja etusijalla olivat nuorten vahva osallisuus ja nuorten tekemät omat ratkaisut.

Pahinta tässä työssä on nähdä potentiaali nuoressa, jonka hän jättää käyttämättä. Parasta tässä työssä on kun nuori keksii potentiaalinsa ja alkaa toteuttamaan sitä. (et)

Nuoremme ovat vaikeassa elämäntilanteessa ja toisinaan vaikutukset työssä jaksamiseen ovat raskaita painoja. Toisaalta pienten eleiden syntyminen nuoriin ja parhaimmillaan yhteyden syntyminen tuovat voimavaroja jaksaa. Pahimmalta tuntuu se, että vaikka miten yrittäisimme nuorta tukea ja auttaa, hän torpedoi itse omaa elämäänsä jollain tavoin. (ent)

Toisaalta vastauksissa näkyi selvästi vuorovaikutukseen perustuvan työn kuormittavuus.

Joskus tilanteet on raskaita ja on tosi väsynyt olo, kun olet antanut nuorelle paljon tapaamisessa. (et)

...välillä nuorten kohtaaminen ei lisää työhyvinvointia vaan asettaa haasteita ja epäonnistumisen tunteita. Nuorten karkea kieli ja vaikeat haasteet ajavat mieleni maahan. Aina en myöskään osaa kohdata nuoria, jos päivä on itselle vaikea. (yv)

Nuoret nuorisotyön ytimenä

Nuoret nuorisotyön ytimenä -kategoria kuvaa nuorisotyöntekijöiden näkemyksiä, joissa nuoret olivat työn lähtökohta ilman erillistä välinearvoa. Aineistossa oli nuoria ihailevia ja heistä huolehtimiseen viittaavia kommentteja. Nuoruus nähtiin arvokkaana elämänvaiheena ja nuoret olivat sen edustajia. Nuoret asiakkaina tuottivat työntekijässä positiivisia tunteita ja antoivat työlle tarkoituksen.

Nuoret asiakkaat ovat ihania :) (tp)

Jos asiakkaistaan ei välittäisi niin ei kyllä päivääkään tätä enää jaksaisi.
(ntt)

Olen hyvin empaattinen, ja mietin usein myös vapaa-ajallani asiakkaitani, vaikka tiedän ettei ehkä pitäisi. Joskus tulee vaan sellainen olo, että haluaisin laittaa pahoinvoivat nuoret taskuuni ja ottaa heidät mukaani kotiin. <3 (knt)

Työntekijöiden näkemyksissä nuoret nähtiin myönteisessä valossa, mikä itsessään tuotti työhyvinvointia ja motivaatiota työn tekemiseen.

Nuoret ovat työn suola ja hyvät kohtaamiset lisäävät työhyvinvointia.
(et)

Asiakastyössä nuorten kanssa koittaa se varsinainen tilipäivä: kohtaamiset nuorten kanssa antavat fiilispalkkion, jonka voimin tätä työtä jaksaa taas hetken verran pitää ihan täysijärkisenkin heppulin hommana.
(et)

Yhdessä vastauksessa nuorten ikä nähtiin merkityksellisenä sille, millaista vaikutusta nuorilla on työhyvinvointiin.

Vanhemmat nuoret ovat voimavara työssä ja edistävät työhyvinvointiani. Nuoremmat osallistujat taas hankaloittavat työtä käytännön tasolla
(dnt).

Nuoret nuorisotyön ytimenä -kategoria kuvaa nuorisotyössä jaettua ajattelutapaa, jossa nuoret ja nuoriso nähdään lähtökohtaisesti positiivisesti. Aikaisemman tutkimukseni perusteella myönteinen suhtautuminen nuoriin ja nuoruuteen on nuorisotyössä ammatillista työhyvinvointia vahvistava tekijä (Rauas, Kiilakoski & Honkatukia 2024).

Huolipuhe nuorista

Huolipuhe nuorista -kategoria kuvaa työntekijöiden näkemyksiä, joissa korostui huoli nuorista ja nuoruudesta. Katteoria jakautui kahteen alakategoriaan: yhteiskunnalliseen huoleen sekä huoleen nuorista ja nuoruudesta. Yhteiskunnallinen huoli -alakategoria kertoo nuorisotyöntekijöiden huolesta liittyen nuorten palveluiden toimimattomuuteen esimer-

kiksi mielenterveyspalveluiden osalta sekä yhteiskuntaan rakentuneista liian kiireisistä etenemisvaatimuksista nuorille. Integraatiopyrkimysten sijoittuminen väärään ajankohtaan tai muut siihen liittyvät vastoinkäymiset nähtiin tekijöiksi, jotka tuottavat epäonnistumisen kokemuksia nuorille. Yhteiskuntaan liittyvä huolipuhe konkretisoituu nuorisotyössä vaatimuksina, jotka aiheuttavat työntekijälle riittämättömyyden tunnetta ja tarvetta kritisoida nuorten palveluverkosta ja yhteiskunnallista liian kapeaa mallia nuoruudesta.

Jos nuoret ovat oikea-aikaisesti palvelussa niin palaute ja työ sujuu. Toisaalta taas puutteelliset terveystarkastukset ja muut seikat ovat johtaneet ennenaikaisesti liian vaativiin palveluihin tai odotetaan liian nopeaa muutosta. Silloin tulee uusia epäonnistumisia. Joita on liian paljon. Nuoria pusketaan liian kiihkeästi keskeneräisinä opiskeluun ja töihin. (tp)

Työn vaatimustekijöitä muodostui etenkin järjestelmien ja palveluverkoston näkökulmasta. Samaan aikaan nuorisotyöntekijät toivat esiin huoltaan huonokuntoisten nuorten pääsemisestä tarvitsemiensa palveluiden piiriin. Työntekijän riittämättömyyden tunnetta vahvasti kyvyttömyys toteuttaa emansipaatioon liittyviä tehtäviä, jolloin integraatioon liittyvät tehtävät eivät näyttäytyneet ajankohtaisina.

Urallani nuoret ovat pääsääntöisesti olleet voimavara, mutta huonosti toimiva palvelujärjestelmä ja asenteet ovat vahvasti kuormittava ja maailmantuskaa aiheuttava tekijä. Työssä on ollut vaara myötätuntouupumukseen ja kynnistymiseen (”onko missään mitään järkeä, kun ei ketään kuitenkaan saa autettua”). (et)

Psyykkisesti oireilevien (itsetuhoisten) nuorten kanssa toimiminen uuvuttavinta. Asiakkaita tulee usein mietittyä myös vapaa-ajalla, tuntuu että ei oikein pysty auttamaan, eikä pysty myöskään mielenterveyspalvelutkaan. Usein hoitona on vain vahvempi lääkitys. (ent)

Huoli nuorista ja nuoruudesta -alakategoria sisältää työntekijöiden havaintoja huonosti voivista nuorista ja heidän alenevasta kyvystään ottaa vastuuta tekemisistään. Huolipuhe kohdistui nuoriin ja nuoruuteen sukupolvena. Työntekijän voimavaroja heikensi toivottomuus, joka kumpusi kokemuksesta yhä heikompiin nuorten kohtaamisesta. Nuorten

emansipaation ja integraation tukeminen osoittautui haastavaksi, kun edes toiminnan perusideaa ei aina voitu toteuttaa.

Pahoinvointia. Nuorten kanssa käydään läpi peruskäytössääntöjä ja monesti illat menevät siihen. Eli ns normaaleita iltoja ei pahemmin ole. (muu nt)

Nuorten oma aloitekyky ja tavallisessa elämässä perusasioista selviytyminen tuntuu alenevan koko ajan. Tuntuu, että ihan tavallisetkin (ei siis mitään sen kummempia haasteita, traumoja tai ongelmia) nuoret tarvitsevat hirveästi tsemppaamista ihan tavallisissa asioissa. (knt)

Aina vaan huonompi ”kuntoisia” nuoria, tämä rassaa. (tp)

Välillä kaipaisi asiakkaisiksi nuoria, joilla on motivaatio mennä eteenpäin ja saada apua. (et)

Huolipuhe nuorista -kategoria kuvastaa nuorisotyöntekijöiden kokemuksia ulkopuolelta tulevista vaatimuksista ja ammattikunnan keskuudessa jaetuista paineista ratkaista nuorten haasteita ja nuoruuteen liittyviä epäkohtia. Huolipuheen jakautuminen kahteen alaluokkaan kuvaa sekä hyvinvoinnin yhteiskunnallisesta polarisoitumisesta johtuvaa yhä heikompi-kuntoisten nuorten kohtaamista että yhteiskunnan ja olemassa olevan palvelujärjestelmän riittämätöntä kykyä selviytyä nuorten hyvinvoinnin turvaamisesta. Nuorisotyön asettuessa nuorten ja virallisen palveluverkoston väliin rakentuu ristiriitainen tilanne, jossa toimija voi joutua valitsemaan puolensa. Puhuuko nuorisotyön ammattilainen nuorten vai palveluverkoston näkökulman puolesta? Luodaanko yhteiset tavoitteet nuoren vai palveluverkoston kanssa? Tavoitteiden yhteensovittaminen on haastavaa ja toisinaan se lienee mahdotontakin. Työhyvinvointia ei edistä nuorten näkökulman sivuuttaminen eikä yhteiskunnallisista tavoitteista riippumaton toiminta.

Yhä huonommin voivat nuoret ja siihen liittyvä riittämättömyyden tunne muodostavat työn vaatimustekijän, joka heikentää työhyvinvointia. Yhteiskunnallinen paine näkyi aineistossa nuorisotyöntekijöiden kokemuksena muiden toimijoiden ymmärryksen puutteesta nuorisotyön näkökulmaa kohtaan sekä työn vaatimustekijänä, joka heikentää voimavaroja tuottavan kategorian ”nuoret nuorisotyön ytimenä” merkitystä.

Asetelma etäännyttää toisistaan nuoren ja virallisen palveluverkoston tavoitteita ja näkemyksiä, mikä voi näyttää nuoren ja palveluverkoston vastakkainasettelulta ja asettaa nuorisotyön haasteelliseen tilanteeseen. Jännite vahvistuu myös emansipaatio- ja integraatiotavoitteiden välillä, kun tavoitteet eivät täydennä toisiaan vaan niiden välillä joudutaan tekemään valintoja. Ristiriitaisissa tilanteissa nuorisotyöntekijöillä on taipumusta asettua nuoren rinnalla kulkijan rooliin ja nähdä nuori nuorisotyön ytimenä. Nuorisotyössä toimenpiteitä ei kohdisteta nuoreen vaan niitä tehdään nuoren omista tarpeista käsin (Soanjärvi 2021).

Nuoret nuorisotyön mittarina

Kolmannessa kategoriassa nuoret nähdään nuorisotyön mittarina joko työn onnistumisen näkökulmasta tai palautteenantajan näkökulmasta. Työntekijän voimavaroja lisäsi työssä onnistuminen, nuoren onnistuminen, positiivinen palaute tai palaute, joka kertoi hyvin tehdystä työstä.

Nuorten onnistumiset lisäävät omaakin hyvinvointia. (et)

Usein nuoret hoksaavat nuorisotyön merkityksen vasta aikuisuuden kynnyksellä tai aikuisina, joten palaute ei välttämättä tule siinä hetkessä. Toki palautetta täytyy tunnistaa itsekkin esimerkiksi niin, että jos nuoret käyvät ja sitoutuvat tiettyyn toimintaan, voi olla hyvillä mielin ja kokea onnistuneensa työssään. (muu nt)

Ihan parasta on kohtaamiset joissa voi aidosti olla avuksi (ntt)

Aineistossa ei juurikaan mainita nuorilta saatua negatiivista palautetta, tai jos mainitaan, sitä ei koeta työhyvinvointia heikentävänä asiana: ”Nuorten kohdalla negatiivinenkin palaute voi olla osoitus hyvin tehdystä työstä” (muu nt). Myöskään työssä epäonnistumisia ei kuvata tai niitä lähestytään erilaisesta näkökulmasta (ks. edellinen kategoria ”huolipuhe nuorista” ja seuraava kategoria ”nuoret muutoksen kohteena”). Tämä voidaan tulkita nuorisotyön kykynä ottaa vastaan nuorilta positiivista palautetta, ja että negatiivinen palaute nuorilta on joko vähäistä tai se saa nuorisotyössä erilaisen merkityksen. Negatiivinen palaute voidaan ottaa ymmärryksenä nuorta ja nuoruutta kohtaan tai nuoren oireiluna pahasta olostaan. Vastauksissa korostuu myös pitkäjänteisen työn ymmärrys, jolloin työssä onnistuminen näyttäytyy vuosien päästä: ”Paras palaute kuitenkin yleensä

tulee nuorilta itseltään. Joskus heti ja suoraan, joskus vasta vuosien päästä. Se on silti kaikista palkitsevinta omassa työssä” (ntt). Nuorisotyöstä rakentuu kuva, jossa työntekijöillä on kykyä tarkastella negatiivisiakin asioita nuoria ymmärtäen ja tarvittaessa odottaa työnsä tuloksia vuosien päästä.

Työhyvinvoinnin näkökulmasta kategoria ”nuoret nuorisotyön mittarina” kuvaa sitä, miten nuorisotyössä huomioidaan onnistumiset ja saadut palautteet. Mittarina toimiminen oli kuitenkin melko yksipuolista eli mittari toimii pääasiassa onnistumisten ja positiivisen palautteen kuvaajana, jolloin kyse on työn voimavaroja tuottavista tekijöistä. Tämän mahdollistaa nuorisotyön perustuminen vuorovaikutukseen eikä ennalta määrättyyn tavoitteeseen. Nuoren kanssa iloitaan nuoruudesta elämänvaiheena, mikä voidaan tulkita nuoren voimaantumisenä ja emansipaation vahvistumisena. Toisaalta iloitaan nuoren etenemisestä omassa elämässään esimerkiksi koulutuksen tai työelämän suhteen eli integraation tavoitteiden toteutumisesta, mutta nämä eivät ole itsessään nuorisotyön mittareita.

Nuoret muutoksen kohteena

Viimeisessä eli neljännessä kategoriassa nuoret nähdään muutoksen kohteena, ja siihen sisältyy myös integraatiotavoitteiden toteutuminen. Näkökulmaan liittyi nuoruusikään kuuluvat muutokset niin nuoren elämässä kuin elämänhallinnassa ja näihin tarvittava, tarpeeksi pitkä ajanjakso.

Juurikin nuoret ja heidän tilanteet ja niissä eteenpäin saaminen ovat tämän jutun suola itselle. (et)

Parasta nuorisotyössä on huomata pitkäaikaiset vaikutukset. Kun näkee kadulla tmv. monta vuotta sitten asiakkaana olleen nuoren, jolla oli häiriökäyttäytymistä ja uhmaa, ja nyt hän tulee oma-aloitteisesti moikkaamaan ja kertomaan, miten hyvin nykyään menee ja saattaa jopa kiittää työstäni ja pahoitella mennyttä käytöstään. (ntt)

Vastausten perusteella työntekijöille tuotti voimavaroja nuoren eteneminen omassa elämässään ja siihen liittyvät muutokset. Muutoksessa epäonnistuminen puolestaan liitettiin aineistossa vääränä ajankohtana tehtyihin toimenpiteisiin tai nuoren omiin valintoihin. ”*Nuorten vuoksi tätä työtä tehdään, mutta välillä tietenkin turhauttaa, koska nuoret eivät välttämättä ajallisesti ole vielä valmiita muutokseen*” (et). Tämän kaltaiset näkemykset voidaan tulkita myös työn täyttymättöminä vaatimuksina.

Kategoria ”nuoret muutoksen kohteena” näyttäytyy kokonaisuutena, jossa nuoruus nähdään erilaisia muutoksia sisältävänä elämänvaiheena. Nuorisotyöntekijät eivät halua olla määrittämässä muutoksen kohdetta tai suuntaa vaan nuorisolähtöisessä tavassa korostuu nuoren oma potentiaali ja tahto (esim. Kiilakoski ym. 2015; Lapinmäki 2021). Nuorisotyö ei näe itseään muutoksen tekijänä vaan mahdollistajana, jolloin muutos ja sen toteutuminen on nuoren onnistuminen. Tämä alleviivaa nuoren roolia toimijana ja samanaikaisesti vapauttaa nuorisotyön mahdollistajaksi ja ulkopuoliseksi tarkkailijaksi. Mahdollistajan rooli vähentää työssä epäonnistumista, koska vastuu muutoksesta on silloin nuorella. Tämä vapauttaa työntekijän myös tavoitteiden määrittämisestä, kuten tavoitteesta integroida nuori osaksi yhteiskuntaa.

Yhdessä vastauksessa nuorisotyöntekijä yhdisti nuorten vaikutuksen työhyvinvointiin siihen, millainen toimintakulttuuri työpaikalla on. Tämä sopii JD-R-mallin mukaiseen vaatimusten ja voimavarojen ymmärrykseen työstä erilaisten dynaamisten suhteiden rakennelmana, jonka eri osa-alueet vaikuttavat toisiinsa.

Se kuinka nuoret voivat ja millainen toimintakulttuuri työpiisteelle on muodostunut heijastuu välittömästi nuorista työntekijöihin ja päinvastoin. Hyvän kierre luo positiivisuutta ja ikävät negatiiviset asiat tahtovat kiertyä myös työntekijä työhyvinvoinnin kokemukseksi... Niin hyvässä kuin pahassa. (ntt)

Työn voimavarat, henkilökohtaiset voimavarat ja työhön sitoutuminen ovat keskinäisessä suhteessa. Resurssien ja työhön sitoutumisen väliset suhteet selittyvät parhaiten, kun erilaiset vaikutukset otetaan samanaikaisesti huomioon. Työhön liittyvät voimavarat, vaatimukset, resurssit ja työhyvinvointi kehittyvät kierteeksi, joka määrittelee työntekijöiden työssäoloa ja työhön sopeutumista. (Xanthopoulou, Bakker, Demerouti & Schaufeli 2009.) Nuorisotyöntekijöiden näkemykset nuorten vaikutuksesta työhyvinvointiin ovat osa laajempaa ammatillisen työhyvinvoinnin kokonaisuutta.

Johtopäätöksiä

Tässä artikkelissa tarkastelin työntekijöiden näkemyksiä nuorten vaikutuksesta työhyvinvointiinsa. JD-R-mallin mukaisesti nuorisotyössä kohdattavat nuoret tuottavat työn voimavaretkijöitä ja työn vaatimustekijöitä.

Sosiaalipedagogisesta näkökulmasta tarkasteltuna aineisto kertoo kahdesta prosessista, jossa työssä kohdattavat nuoret vaikuttavat työntekijän työhyvinvointiin. Nuorisotyössä jo pelkkä nuori ja nuoruus ovat itsessään arvokkaita ja voimavaroja tuottavia, ja siten ne ovat vahvistamassa työhyvinvointia. Lisäksi voimavaroja tuottavat nuorilta saatu palaute, arvostus nuorisotyötä kohtaan ja se, kun työntekijät huomaavat nuorten etenevän elämässään. Toisaalta työhyvinvointia heikentävät nuorisotyöhön kohdistuvat vaatimukset. Nuoruus nähdään muutosten sävyttämänä elämänvaiheena ja yhteiskuntaan integroitumisen ajanjaksona. Mikäli näitä ei tapahdu yleisen ”normin” mukaisesti, nuorisotyöntekijät usein kokevat tehtäväkseen korjata tilannetta tai nuorisotyön odotetaan reagoivan tilanteeseen. Näissä korjaavissa toimissa nuorisotyön toinen keskeinen tavoite, emansipaatio, saattaa joutua väistämään tai työntekijä joutuu kamppailemaan ristiriitaisten tavoitteiden yhteensovittamisessa. Yhteiskunnan asettamien korjaamistavoitteiden tuleminen osaksi nuorisotyöntekijän ja nuoren välistä kohtaamista voi haitata nuorisotyöllisen suhteen rakentamista. Tämä toistaa nuorille institutionaalisia kokemuksia, jotka saattavat herättää arkista vastarintaa. Tutkimuksissa (esim. Kallio 2023) on esitetty arvioita, että epävakaisissa olosuhteissa itsenäistyvät nuoret eivät koe tullessa palveluissa kohdatuksi kokonaisvaltaisesti ja itse määrittelemiensä tarpeiden kautta. Erilaiset diagnoosit ja ongelmaleimat vahvistivat nuoriin kohdistuvaa institutionaalista ja sosiaalista kontrollia sekä vaikeuttivat järjestelmän mahdollisuuksia tukea heitä yksilöllisesti. Nuorten aikuisten arkinen vastarinta kumpuaa näistä kokemuksista, ja heidän arkipäivän vastarinnan strategiansa ja niistä kertominen ovat heille keino tarkastella institutionaalista järjestelmää kriittisesti ja ilmaista tyytymättömyytään. (Kallio 2023.)

Integraation haaste

Nuorisotyöntekijöiden näkemykset antavat viitteitä siitä, että yhteiskunnallinen tilanne ja siihen liittyvät muutokset tuottavat nuorisotyölle lisääntyviä vaatimuksia nuorten integroimisesta yhteiskuntaan. Nuorisotyö toimii yhä tiiviimmässä yhteistyössä yhteiskunnan muiden institutionaalisten toimijoiden kanssa, mikä vahvistaa yhteiskunnallisten tehtävien näkyvyyttä nuorisotyön työympäristöissä. Nuorisotyölle on muodostunut asema, jossa se mukautuu toimimaan erilaisissa nuorten elämään liittyvissä haasteissa ja ottamaan vastuuta nuorten elämänhallintaan liittyvistä ilmiöistä. (Ks. Kivijärvi ym. 2024.) Tämä todentuu kunnissa esimerkiksi siinä, että nuorisopalvelut on yhä halutumpi yhteistyökumppani (ks.

Soanjärvi 2021). Toisaalta lisääntynyt vastuunkantaminen näkyy työn kuormittavuutena ja saa harkitsemaan alan vaihtamista (Rauas 2023).

Integraatiopyrkimyksen haasteena nuorisotyön kannalta on se, että siinä nuori asetetaan toiminnan kohteeksi. Kohteleva objektiivinen sijaan saa aikaan osattomuuden ja merkityksettömyyden kokemuksia. Täysivaltainen ihmisyyden kapenee hyödykkeeksi, välineeksi jonkun paremman saavuttamiseksi. Subjektuuden vahvistuminen perustuu siihen, ettei välineellistymistä tapahdu. Puutteisiin keskittymällä ihminen pienentää toista, ja usein myös itseään. (Salonen, Kurenlahti & Jaaksi 2021.)

Nuorisotyön tulisi tarjota paikkoja, joissa nuori voi käydä ilman osallistumisen ja saavutusten seuranta, mittamista ja vertaamista (De St Croix 2018). Jos samaan aikaan rahoitusta sidotaan tavoitteisiin ja mitattaviin tuloksiin, muuttuu nuorisotyön arviointi ja seuranta. Mitattavissa olevien tulosten logiikka on yhteiskunnassa vaikea tai mahdotonta kiertää kokonaan. Jäsenneilyt ja tulossuuntautuneet toiminnot todistavat arvonsa. Tämä voi johtaa siihen, että ”mitattavampia” palveluja rahoitetaan ja ”vähemmän mitattavissa olevia” toimintoja suljetaan tai ne tulee muotoilla uudelleen mitattavalla tavalla. Toimintojen mittaaminen ja vaikuttavuuden arvioinnin sivuuttaminen uhkaavat karsia niitä nuorisotyön toimintoja, jotka eivät taivu numeroihin. (De St Croix 2018.) Luvut työttömistä ja koulutuksen ulkopuolisista nuorista ovat arkipäivän uutisointia, mutta nuorten kokemus tyytyväisyyttä tai esimerkiksi nuorten tilat ja toiminnot, joissa he voivat viettää aikaansa ilman mitatuksi tulemisen kokemusta ovat harvemmin uutisoinnin kohteena. Yhteiskunnan järjestämät palvelut edellyttävät usein nuoren sitoutumista ja motivaatiota. Samaan aikaan kohdennetussa nuorisotyössä ajatellaan, että sitoutumista vaatimalla rajataan toiminnan ulkopuolelle juuri ne, jotka palvelua eniten tarvitsevat (Lapinmäki 2021). Nuorisotyötä tehdään nuorille, mutta tilivelvollisuus näyttäytyy usein numeroina rahoittajien, päättäjien ja yhteiskunnan suuntaan. Nuorisotyössä on kehitettävä nuorisokeskeisiä ja laadullisia arviointimenetelmiä, jotka huomioivat nuorten ja ruohonjuuritason toimijoiden näkökulmat. (De St Croix 2018.) Nuorisotyöhön liitettävät yhteiskunnalliset tavoitteet kuten nuorten integroimispyrkimykset heijastavat muutosta, joka ei tue käsitystä nuorisotyön kasvatustehtävästä ja toimialan kehittämisestä.

Emansipaation läsnäolo

Tutkimuksessa muodostamistani kategorioista ”nuoret nuorisotyön ytimenä” oli ainoa, jossa nuoriin ei kohdistunut vaatimuksia tai olettamuk-

sia. Nuori nähdään omana itsenään ja nuoruus nähdään itsessään arvokkaana. Tämä voidaan nähdä emansipaation vahvistamisena: nuorisotyö on tilan antamista sille, että nuoret saavat olla nuoria. Nuorisotyöntekijällä ei ole ammattinsa määrittelemää ennalta-asetettua tavoitetta yksittäisen nuoren kohtaamiselle. Nuori kohdataan ja häntä arvostetaan yksilönä, joka näyttäytyy ainutkertaisuudessaan ja johon vaikuttavat nuoren eri elämäntilanteet. (Kiilakoski 2021.) Kun nuori kokee itsensä ainutkertaisuutensa varassa arvokkaaksi, vahvistetaan nuoren paikkaa ja tehtävää tässä maailmassa (ks. Salonen ym. 2021). Nuori riittää sellaisenaan: häntä ei aseteta mittaani, tilastoon tai käyrälle vaan kannustetaan olemaan nuori ja löytämään potentiaalinsa. Nuorisotyön tapa asettua nuoren rinnalle ja olla asettamatta tavoitteita nuoren puolesta muodostaa perustan sellaiselle kasvatussuhteelle, jossa nuoren on mahdollista ylittää itsensä. Tavoiteltavaa on saada toinen voimaantumaan, kokemaan itsensä vahvaksi. Kukoistus syntyy ainutlaatuisuuden tunnistamisesta. (Salonen 2024.)

Kun nuoruus nähdään arvokkaana elämänvaiheena ja nuorta arvostetaan omana itsenään, luodaan edellytykset jokaisen nuoren kasvulle omaksi itsekseen tarvitsemassaan aikataulussa. Tulevaisuusorientaatioon sisältyy malttia: nuoria ja nuorten asioita tulee puolustaa, heidän näkökulmiaan pitää tuoda esille ja nuoria on tuettava vaikuttamiseen ja aktiivisuuteen, kun he ovat siihen itse valmiita. (Esim. Lapinmäki 2021; Linna 2021.) Näiden periaatteiden toteutuminen lienee mahdollista työtehtävissä, joille ei ole määritelty ulkopuolelta tarkkoja tavoitteita vaan joissa toiminta rakentuu nuorten vapaaehtoiselle osallistumiselle ja nuorisolähtöiselle ajattelulle. Näistä lähtökohdista integraatio ymmärretään pikemminkin nuorisotyön tukeman emansipaation seurauksena kuin ensisijaisena tavoitteena.

Nuorisotyön moninaiset tavoitteet ja niiden jännitteisyys näkyvät aineistossa. Integraatio ja emansipaatio nuorisotyön tavoitteina eivät tämän tutkimuksen aineistossa näytä muodostavan tasapainoista kokonaisuutta, jossa nuorisotyöntekijän olisi pelkästään hyvä työskennellä. Tavoitteiden kaksinaisuus luo jännitteitä, pakottaa työntekijän pohtimaan ammatillisia näkemyksiään ja valitsemaan, millä tavalla nuoria kasvatetaan ja saatetaan parhaiten yhteiskunnan toimintakykyisiksi jäseniksi. Kyse ei ole pelkästään nuorista ja nuorisotyöstä, vaan työskenteleminen eri palveluiden rajapinnoilla saa aikaan tilanteita, joissa nuorisotyöntekijän täytyy perustella ammatillisia näkemyksiään ja kertoa niistä myös muiden palveluiden edustajille.

Nuorten asema vuorovaikutukseen perustuvassa nuorisotyössä, kasvatuksellinen tehtävä ja yhteiskunnallinen tilanne ovat tekijöitä, jotka heijastuvat nuorisotyössä ammatilliseen työhyvinvointiin. Nuorisotyöntekijöiden näkemyksistä nuorten vaikutuksesta työhyvinvointiinsa voi tunnistaa nuorisotyötä ohjaavan toiveen työskentelystä emansipaatiotavoitteiden mukaisesti, mutta yhteiskunta ja institutionaaliset yhteistyökumppanit luovat paineita ja odotuksia integraation suhteen. Tämä näkökulma korostuu, kun toiminnan rahoitus on sidottu integraatioon liittyviin tavoitteisiin ja mitattaviin asioihin kuten koulutuksen aloittamiseen tai työllistymiseen.

Pohdinta

Työhyvinvointikyselyn Nuoret asiakkaina -osion väittämät ja niihin liittyvä avoin kysymys tuottivat tutkimuksellisesti mielekkään aineiston, sillä se teki mahdolliseksi tarkastella erilaisia tapoja ymmärtää nuorten vaikutuksia nuorisotyöntekijöiden työhyvinvointiin. Osion väittämät ja niihin liittyvä avoin kysymys tuottivat toisiaan täydentävän aineiston: pakollista vastaamista vaativien väittämien vastausten perusteella rakentui yleiskuva nuorisotyöntekijöiden näkemyksistä nuorista nuorisotyön kohderyhmänä, ja vapaaehtoisena avoimen kysymyksen vastausten analyysillä tarkennettiin nuorten roolia työhyvinvointitekijänä nuorisotyössä. Avoimen kysymyksen muotoilu ”Mitä muuta haluat sanoa nuorten (asiakkaiden) vaikutuksesta työhyvinvointiisi?” huomioi nuorisotyön ristiriitaisen suhteen asiakas-käsitteeseen ja ohjasi vastaajia ajattelemaan työssä kohdattavia nuoria.

Tutkimusaineisto oli riittävän monipuolinen: määrällinen aineisto vastaa noin 10 prosenttia ammattikunnasta (Malm 2021), ja laadullisessa aineistossa toistuivat samankaltaiset vastaukset, mikä kertoo yhteneväisestä tarpeesta täydentää väittämien tuottamaa mielikuvaa nuorista työhyvinvointitekijänä. Huolellinen tutkimusprosessi ja aineiston anonymisointi noudattivat eettisesti perusteltua tutkimustapaa. Toisaalta tämän kaltaisessa prosessissa ei ollut mahdollisuutta tehdä tarkentavia kysymyksiä, vaan tutkijana jouduin tekemään päätelmiä kirjoitetun tekstin perusteella. Tällöin on mahdollista, että olen ymmärtänyt väärin tai tulkinut erheellisesti kirjoittajan tekstiä. Oma taustani nuorisotyössä ja ammatillisen toimintaympäristön tuntemus auttoivat analyysin tekemisessä mutta toisaalta haastoivat objektiivisena tutkijana toimimisen. Suorat lainaukset ja määrällisen aineiston hyödyntäminen yhdessä laadullisen aineiston kanssa lisäävät tutkimuksen avoimuutta ja luotettavuutta.

Tutkimustulokset rakentavat kuvaa nuorisotyöntekijöiden työhyvinvoinnista ja herättävät pohtimaan työssä jaksamisen haasteita. Yhteiskunnallisen eriarvoistumisen seurauksena nuorisotyössä kohdataan yhä huonommin voivia nuoria. Työn vaatimustekijät, huoli nuorista ja yhteiskunnallinen paine heikentävät nuorisotyöntekijöiden työhyvinvointia. Nykyisessä yhteiskunnallisessa tilanteessa tulisi tarkentaa, millaisia kasvatustehtäviä ja odotuksia nuorisotyölle asetetaan. Jos työn onnistumista mitataan nuorten onnistumisten kautta, on oletettavaa, että työskentely yhä huonokuntoisempien nuorten kanssa vähentää näitä kokemuksia.

Integraatiotavoitteiden korostuminen nuorisotyön tehtävissä näyttää työhyvinvoinnin näkökulmasta huolestuttavalta suuntaukselta. Tilanteeseen on johtanut nuorisotyön toimintaympäristön laajentuminen, työtehtävien muutokset, nuorten hyvinvoinnin polarisoituminen sekä nuorisotyön rahoitukseen kytketty toiminnan ohjaus. Nuorisotyön hallinnossa, johtamisessa ja suunnittelussa tulisi huomioida työn voimavaroja tuottavat elementit, jotta työntekijät jaksaisivat työskennellä nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi. Toisena vaihtoehtona olisi vahvistaa emansipaatioon liittyviä tavoitteita integraatiotavoitteiden rinnalla, mikä tuottaisi moniulotteisempia merkityksiä työssä kohdattaville nuorille. Jatkotutkimuksissa voitaisiin tutkia nuorten näkemyksiä ja kokemuksia nuorisotyöstä: miten he kokevat tulevansa kohdatuiksi ja millaisena näkevät oman roolinsa nuorisotyön palveluissa.

LÄHTEET

- Bakker, Arnold & Demerouti, Evangelia 2014. Job Demands–Resources Theory. Teoksessa Rachel Cooper, Elisabeth Burton & Cary Cooper (eds.) *Wellbeing: a complete reference guide*. Vol. V. Newark: John Wiley & Sons, Incorporated, 38–64. Saatavissa https://www.isonderhouden.nl/doc/pdf/arnoldbakker/articles/articles_arnold_bakker_344.pdf (haettu 20.1.2024).
- Batsleer, Janet 2008. *Informal learning in youth work*. Los Angeles: SAGE.
- Cooper, Trudi, Corney, Tim, Tierney, Hilary, Gorman, Jamie & Sutcliffe, John 2024. Talking about relational youth work: why language matters. *Journal of Youth Studies*, 1–18. DOI: <https://doi.org/10.1080/13676261.2023.2298327>

- Corney, Tim, Marion, John, Baird, Ron, Welsh, Scott & Gorman, Jamie 2023. Youth Work as Social Pedagogy: Toward an Understanding of Non-Formal and Informal Education and Learning in Youth Work. *Child & Youth Services* 45 (3), 345–370. DOI: <https://doi.org/10.1080/0145935X.2023.2218081>
- Demerouti, Evangelia, Bakker, Arnold, Nachreiner, Friedhelm & Schaufeli, Wilmar B. 2001. The job demands-resources model of burnout. *Journal of Applied Psychology* 86 (3), 499–512. DOI: <https://doi.org/10.1037//0021-9010.86.3.499>
- De St Croix, Tania 2018. Youth work, performativity and the new youth impact agenda: getting paid for numbers? *Journal of education policy* 33 (3), 414–438. DOI: <https://doi.org/10.1080/02680939.2017.1372637>
- Fernet, Claude, Austin, Stéphanie & Vallerand, Robert J. 2012. The effects of work motivation on employee exhaustion and commitment: An extension of the JD-R model. *Work and stress* 26 (3), 213–229. DOI: <https://doi.org/10.1080/02678373.2012.713202>
- Haapakangas, Kimmo & Kaakinen, Markus 2023. Mitä tuoreimmat tilastot kertovat nuorten väkivaltarikollisuudesta? Helsinki: Tilastokeskus. Saatavilla <https://www.stat.fi/tietotrendit/artikkelit/2023/mita-tuoreimmat-tilastot-kertovat-nuorten-vakivaltarikollisuudesta/> (haettu 11.12. 2023).
- Haapala, Anu 2012. Tulevaisuuskuvat nuorisotyössä. Teoksessa Katja Komonen, Leena Suurpää & Markus Söderlund (toim.) *Kehittyvä nuorisotyö*. Helsinki: Nuorisotutkimusseura, 52–63.
- Hakala, Juha T. 2019. *Kasvatus ajan kanssa*. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Teos.
- Hakanen, Jari 2004. Työuupumuksesta työn imuun: työhyvinvointitutkimuksen ytimessä ja reuna-alueilla. Työ ja ihminen Tutkimusraportti 27. Helsinki: Työterveyslaitos. URN: <https://urn.fi/URN:ISBN:9789522618153>
- Hämäläinen, Juha 2010a. Sosiaalipedagogiikka teorian ja käytännön suhteena. *Sosiaalipedagoginen aikakauskirja* 11, 5–11. DOI: <https://doi.org/10.30675/sa.121535>
- Hämäläinen, Juha 2010b. Nuorisokasvatuksen teoria sosiaalipedagogisessa kehyksessä. Teoksessa Elina Nivala & Mikko Saastamoinen (toim.) *Nuorisokasvatuksen teoria – perusteita ja puheenvuoroja*. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto, 163–200.
- Hämäläinen, Juha 2017. Pedagoginen suhde Herman Nohlin mukaan. *Sosiaalipedagoginen aikakauskirja* 18, 151–158. DOI: <https://doi.org/10.30675/sa.68945>
- Hämäläinen, Juha & Kurki, Leena 1997. *Sosiaalipedagogiikka*. Porvoo: WSOY.
- Juhila, Kirsi 2006. Sosiaalityöntekijöinä ja asiakkaina: sosiaalityön yhteiskunnalliset tehtävät ja paikat. Tampere: Vastapaino.
- Kallio, Jenni 2023. Eletty, opittu, kamppailtu. Itsenäistyvien nuorten kansalaisuuden rakentuminen institutionaalisessa järjestelmässä. Väitöskirja. Tampere: Tampereen yliopisto. URN: <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-03-3106-1>
- Kanuuna 2023. Ammattiaikuisten päivä lähestyy! Kanuuna, Kunnallisen nuorisotyön kehittämisverkosto. Saatavissa <https://www.nuorisokanuuna.fi/artikkelit/ammattiaikuisten-paiva-lahestyy> (haettu 20.1.2024).

- Kiilakoski, Tomi 2021. Tullakseen aikuiseksi on ensin saatava olla nuori. Teoksessa Tommi Hoikkala (toim.) *Mitä Jyväskylä tarkoittaa? Nuorisotyön yhteisötietokirja*. Helsinki: Nuorisotutkimusseura, 332–358.
- Kiilakoski, Tomi & Kauppinen, Eila 2021. Oppiminen nuorisotyössä: Kiistanalainen käsite käytännössä. *Sosiaalipedagoginen aikakauskirja* 22, 85–111. DOI: <https://doi.org/10.30675/sa.102979>
- Kiilakoski, Tomi, Kinnunen, Viljami & Djupsund, Ronnie 2015. Miksi nuorisotyötä tehdään? Tietokirja nuorisotyön opetussuunnitelmasta. Julkaisuja 169. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura. Saatavissa <https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/106142/978-952-456-203-4.pdf?sequence=1> (haettu 11.12.2023).
- Kivijärvi, Antti, Kauppinen, Eila, Kiilakoski, Tomi & Leskinen, Juha 2024. Hidasta kasvua ja lisääntyviä vastuita. *Kunnallinen nuorisotyö Suomessa 2021*. Lahti: Osaamiskeskus Kanuuna.
- Komonen, Katja, Suurpää, Leena & Söderlund, Markus 2012. Kehittämisen arvo ja itseisarvo. Teoksessa Katja Komonen, Leena Suurpää & Markus Söderlund (toim.) *Kehittyvä nuorisotyö*. Helsinki: Nuorisotutkimusseura, 7–20.
- Koordinaatti 2020. Mitä on houkuttelu seksuaalisiin tarkoituksiin (grooming)? Oulu: Koordinaatti, nuorisotyön osaamiskeskus. Saatavissa <https://www.youtube.com/watch?v=Nx2Ql-C98XM> (haettu 22.11.2024).
- Kurki, Leena 2002. Persoonaa ja yhteisö: personalistinen sosiaalipedagogiikka. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.
- Langseth-Eide, Benedicte 2019. It's been a hard day's night and I've been working like a dog: Workaholism and work engagement in the JD-R model. *Frontiers in Psychology* 10, 1444. DOI: <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2019.01444>
- Lapinmäki, Teija 2021. ”Sulla on sisällä valtameren kokoinen voima jonka sä voit oppaaksesi valjastaa”. Teoksessa Tommi Hoikkala (toim.) *Mitä Jyväskylä tarkoittaa? Nuorisotyön yhteisötietokirja*. Helsinki: Nuorisotutkimusseura, 134 – 142.
- Launis, Kirsti & Koli, Annarita 2005. Opettajien työhyvinvointi muutoksessa. Työ ja ihminen: työympäristötutkimuksen aikakauskirja 19 (4), 350–366.
- Lerkkanen, Marja-Kristiina, Pakarinen, Eija, Messala, Maiju, Penttinen, Viola, Aulén, Anna-Mari & Jögi, Anna-Liisa 2020. Opettajien työhyvinvointi ja sen yhteys pedagogisen työn laatuun. *Psykologian laitoksen julkaisuja* 358. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto. URN: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-39-8324-6>
- Linna, Esa 2021. Veturitalli: Jyväskylä musiikin sulattamona. Teoksessa Tommi Hoikkala (toim.) *Mitä Jyväskylä tarkoittaa? Nuorisotyön yhteisötietokirja*. Helsinki: Nuorisotutkimusseura, 90–97.
- Malm, Karla 2021. ”Parempi vaihtoehto kuin 80-luvun Suomi”? Nuorisotyön tekijät, paikat ja ympäristöt vuonna 2030. Julkaisuja 119. Helsinki: Humanistinen ammattikorkeakoulu. <https://www.humak.fi/wp-content/uploads/2021/04/Parempi-vaihtoehto-kuin-80-luvun-Suomi.pdf> (haettu 5.5.2024).

- Manner, Joel, Jurvanen, Susanna, Helfer, Alix & Nyyssölä, Anni 2023. ”Ankeeta on ollut” – Nuorten henkinen pahoinvointi korona-aikana. Näkökulmakirjoitus 91. Julkaistu 17.2.2023. Helsinki: Nuorisotutkimusseura. Saatavissa <https://www.nuorisotutkimusseura.fi/nakokulma91> (haettu 20.1.2024).
- Moilanen, Antti 2022. Sivistys ja emansipaatio. Sivistävä ja yhteiskuntakriittinen opetus kriittiskonstruktivisessa didaktiikassa. Väitöskirja. Oulu: Oulun yliopisto. URN: <https://urn.fi/URN:ISBN:9789526232041>
- Nieminen, Juha 2007. Vastavoiman hahmo – nuorisotyön yleiset tehtävät, oppimisympäristöt ja eetos. Teoksessa Tommi Hoikkala & Anna Sell (toim.) Nuorisotyötä on tehtävä. Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura, 21–43.
- Nivala, Elina & Rynnänen, Sanna 2017. Sosiaalipedagoginen viitekehys nuorisotalan työssä. Teoksessa Tommi Hoikkala & Johanna Kuivakangas (toim.) Kenen nuorisotyö? Yhteispedagogiikan kentät ja mahdollisuudet. Helsinki: Humanistinen ammattikorkeakoulu ja Nuorisotutkimusseura, 75–92.
- Nivala, Elina & Rynnänen, Sanna 2019. Sosiaalipedagogiikka. Kohti inhimillisempää yhteiskuntaa. Helsinki: Gaudeamus.
- OKM 2019. Harrastamisen strategia. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2019:7. Helsinki: Opetus- ja kulttuuriministeriö. URN: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-621-8>
- Olakivi, Antero, Van Aerschot, Lina, Mathew Puthenparambil, Jiby & Kröger, Teppo 2021. Ylikuormitusta, lähijohtajan tuen puutetta vai vääränlaisia tehtäviä. Miksi yhä useammat vanhustyöntekijät harkitsevat työnsä lopettamista? Yhteiskuntapolitiikka 86 (2), 141–154. URN: <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2021041510496>
- Oppivelvollisuuslaki 1214/2020. Saatavissa <https://finlex.fi/fi/laki/alkup/2020/20201214> (haettu 22.11.2024).
- Puusniekka, Riikka & Auruksenaho, Arto 2016. Suunnitelma etsivän nuorisotyön osaamiskeskukseksi. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2016:27. Helsinki: Opetus- ja kulttuuriministeriö. Saatavissa <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/75411/okm27.pdf> (haettu 25.1.2024).
- Ranne, Kaarina 2005. Sosiaalipedagogiikka koulutuksessa ja työelämän kehittämisessä. Teoksessa Kaarina Ranne, Anne Sankari, Tuula Rouhiainen-Valo & Tuula Ruusunen (toim.) Sosiaalipedagoginen ammatillisuus: Madsenin kukasta toiminnan tulppaaniksi. Pori: SPOY, Satakunnan ammattikorkeakoulu, 14–19.
- Rauas, Minna 2023. Pahoinvoivia nuoria, lisää työtehtäviä ja huono palkka – Alanvaihdon harkinta ja syyt 2020-luvun nuorisotyössä. Työväentutkimus vuosikirja 2023, 28–44. Saatavissa https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/154769/Pahoinvoivia_nuoria_lis_ty_teht_vi_ja_huono_palkka.pdf?sequence=1&isAllowed=y (haettu 23.1.2024).
- Rauas, Minna, Kiilakoski, Tomi & Honkatukia, Päivi 2024. Nuorisotyöntekijöiden ammatillinen työhyvinvointi. Teoksessa Antti Kivijärvi, Eila Kauppinen, Tomi Kiilakoski & Juha Leskinen (toim.) Hidasta kasvua ja lisääntyviä vastuita. Kunnallinen nuorisotyö Suomessa 2021. Lahti: Osaamiskeskus Kanuuna.

- Salonen, Arto O. 2021. Planetaarinen kaikki – irti irrallisuuden kirouksesta. Nuorisotyön murros osana yhteiskunnallista kontekstia. Teoksessa Tommi Hoikkala (toim.) *Mitä Jyväskylä tarkoittaa? Nuorisotyön yhteisötietokirja*. Helsinki: Nuorisotutkimusseura, 258–272.
- Salonen, Arto O. 2024. Kohti täyttä ihmisyyttä. Luento, Pälkäne, Nuijan Talo 7.9.2024.
- Salonen, Arto O., Kurenlahti, Mikko & Jaaksi, Ari 2021. *Rakkautta ja valoa. Tie hyvään tulevaisuuteen*. Jyväskylä: Decendo.
- Schaufeli, Wilmar B. & Bakker, Arnold B. 2004. Job demands, job resources, and their relationship with burnout and engagement: A multi-sample study. *Journal of Organizational Behavior* 25 (3), 293–315. DOI: <https://doi.org/10.1002/job.248>
- Seppälä, Piia & Hakanen, Jari 2017. Työn voimavarat, vaatimukset ja niiden tuunaaminen. Teoksessa Anne Mäkikangas, Saija Mauno & Taru Feldt (toim.) *Tykkää työstä: työhyvinvoinnin psykologiset perusteet*. Jyväskylä: PS-kustannus, 149–167.
- Sercombe, Howard 2010. *Youth work ethics*. Los Angeles: SAGE.
- Soanjärvi, Katariina 2011. Mitä on ammatillinen nuorisotyö? Nuorisotyön villiä kenttää kesyttämässä. Väitöskirja. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.
- Soanjärvi, Katariina 2021. Pysyvästi villi nuorisotyö? Teoksessa Tommi Hoikkala (toim.) *Mitä Jyväskylä tarkoittaa? Nuorisotyön yhteisötietokirja*. Helsinki: Nuorisotutkimusseura, 285–291.
- THL 2018. Syrjäytymisen hinta – tutkimuksen keskeiset johtopäätökset. Helsinki: Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. Saatavissa <https://www.riksdagen.fi/FI/vaski/JulkaisuMetatieto/Documents/EDK-2018-AK-217270.pdf> (haettu 22.11.2024).
- THL 2022. Nuorten mielenterveyshäiriöt. Helsinki: Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. Saatavissa <https://thl.fi/fi/web/mielenterveys/mielenterveyshairiot/nuorten-mielenterveyshairiot> (haettu 11.12.2023).
- THL 2023. Kouluterveyskysely 2023: lapsia ja nuoria kuormittavat monet tekijät – selkeät arkirutiinit ja ajoissa saatu apu on tärkeää. Tiedotteet ja uutiset. Helsinki: Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. Saatavissa <https://thl.fi/-/kouluterveyskysely-2023-lapsia-ja-nuoria-kuormittavat-monet-tekijat-selkeat-arkirutiinit-ja-ajoissa-saatu-apu-on-tarkeaa?redirect=%2Ffi%2F> (haettu 22.11.2024).
- Tormulainen, Aino 2023. Ei oo helppoo olla nuori... Helsinki: Osaamiskeskus Kentauri. Saatavissa <https://kentauri.fi/ei-oo-helppoo-olla-nuori/> (haettu 11.12.2023).
- Tuomi, Jouni 2018. Työhyvinvoinnin mallintamista maailmalla. Teoksessa Jouni Tuomi (toim.) *Työhyvinvoinnin hyviä käytäntöjä*. Tampereen ammattikorkeakoulun julkaisuja. Sarja B. Raportteja 107. Tampere: Tampereen ammattikorkeakoulu, 32–38. Saatavissa <https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/161456/TuomiJouni.pdf?sequence=2&isAllowed=y> (haettu 23.1.2024).
- Utter, Anu, Vänskä, Kirsti, Mäntylä, Eeva & Tiihonen, Anna-Kaisa 2023. Tasavertainen ja dialoginen kohtaaminen oppilaitoksen arjessa -podcast. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu JAMK. Saatavissa <https://blogit.jamk.fi/aokkhankeet/podcastit-tasavertaisesta-ja-dialogisesta-kohtaamisesta-miten-valta-nayttaytyy-opetus-ja-ohjaustilanteissa> (haettu 23.1.2024).

- Vanupo 2020. Valtakunnallinen nuorisotyön ja -politiikan ohjelma 2020–2023
Tavoitteena nuoren merkityksellinen elämä ja osallisuus yhteiskunnassa.
Julkaisuja 2020:2. Helsinki: Opetus- ja kulttuuriministeriö. URN: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-697-3>
- VNN 2023. Katsaus nuorten hyvinvointiin 2023. Helsinki: Valtion nuorisoneuvosto.
Saatavissa [https://tietoanuorista.fi/wp-content/uploads/2023/03/hyvinvointikatsaus_](https://tietoanuorista.fi/wp-content/uploads/2023/03/hyvinvointikatsaus_saavutettava.pdf)
[saavutettava.pdf](https://tietoanuorista.fi/wp-content/uploads/2023/03/hyvinvointikatsaus_saavutettava.pdf) (haettu 20.1.2024).
- Wallin, Outi 2012. Hyvinvointityöhön sitoutuminen. Diskurssianalyysi työhön
sitoutumisesta perheen, työhyvinvoinnin, ammatillisuuden ja asiakaslähtöisyyden
näkökulmista. Tampere: Tampere University Press.
- Xanthopoulou, Despoina, Bakker, Arnold B., Demerouti, Evangelia & Schaufeli, Wilmar
B. 2009. Reciprocal relationships between job resources, personal resources, and
work engagement. *Journal of Vocational Behavior* 74, 235–244. DOI: [https://doi.](https://doi.org/10.1016/j.jvb.2008.11.003)
[org/10.1016/j.jvb.2008.11.003](https://doi.org/10.1016/j.jvb.2008.11.003)

